

ВІБЛІОТЕКА
ХУДОЖНЬОЇ
ЛІТЕРАТУРИ

М. РОМАНІВСЬКА

МАСКАРАД

•

Д Е Р Ж Л І Т В И Д А В

Ціна 15 коп.

V.N. Karazin Kharkiv National University

00744263

2

1/ rem - 248.

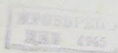
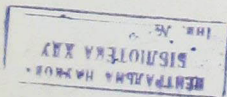
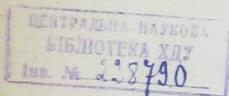
2/ 8(c2)2

Р690 м.

МАРІЯ РОМАНІВСЬКА

МАСКАРАД

(ФЕЙЛЕТОНИ)

ДЕРЖАВНЕ
ЛІТЕРАТУРНЕ ВИДАВНИЦТВО
КИЇВ 1941 ХАРКІВ

58

«Бийтеся до останньої краплі крові,
товариші, держіться за кожну п'ядь
землі, будьте стійкі до кінця, перемога
недалеко! Перемога буде за нами!»

В. І. ЛЕНІН.

МАСКАРАД

„Група червоноармійців виявила в тилу ворога танковий загін, в якому тільки перша з 20 машин була справжнім танком“...

(З повідомлень радянського інформбюро).

Це було одної липневої ночі, коли від великого вибуху завалилась велика стародавня могила і звідти виліз чийсь кістяк.

— Що тут таке? — промовив він, — чи це мені сниться? Чую топін, брязкіт, гомін великої орди!

То був нащадок одного з татарських ватажків. Сотні років пролежав він під землею і тепер з подивом озирався навкруги.

Дійсно, на багато кілометрів розлягався гуркіт, гук, рев якогось війська. Повз могилу ж на шлях сунула колона залізних страховищ.

— А це що таке? — побачив їх кістяк і від здивування затрусились його кістки.

— Кар! — відповів йому чорний ворон, що присів поруч на кущ, коріння якого випнулося з обвалу. — Це ж німецькі танки!

— Цікаво! — сказав кістяк татарина. — А що ж це таке? З чого ці споруди зроблені?..

— Це військові залізні машини, їх не здолаєш нічим, — з погордою пояснив ворон і видобрав із своїх пазурів великий кусок падалі. — Твої брати не мали таких! Їх не проб'єш нічим, ніякими стрілами, ніякими кулями...

— В тебе погані очі, вороне, — зауважив кістяк, повернувши до колони танків свої очні ями, — я бачу щось не те. Які ж вони залізні, коли одна стінка ось цієї ближчої халабуди погойдується і з неї випинається чийсь лікоть...

— Що ти кажеш? — обурився ворон, — мовчи, а то я виключу тобі очі!

— Чого ж мені мовчати? — заперечив кістяк і радісно задзвонив кістками. — Очей у мене нема, все одно можеш клювати, а я все таки добре бачу, що це їдуть мої родичі, справжні татарські дикі орди, з гиком, гамом і звичайнісінькими кібітками. А в цих кібітках чимало пограбованого добра, жіночі вбрання, шовк, золото, срібло...

— Це неправда! — закричав ворон. — Це не кібітки, а страшні танки. Це армія Гітлера, великого полководця XX віку, а не якась орда!

— Можеш обманювати кого хочеш, а не мене, — хитро посміхнувся кістяк. — Чи я б не пізнав своїх родичів? О, я добре чую, як уся земля здригається від зойків полонених, жінок, дітей... Я знаю, як ці наші нащадки виколують

слов'янам очі, шматують тіло, розбивають голови дитинчатам. А ще я чув, що вони проїздять своїми кібітками по зв'язаних лежачих полонених... О, повернулися славні старі часи! Ллється кров, хрумтять кістки... Чад горілого м'яса стелеться над землею!..

— Тс... — зашепотів ворон, ховаючись під кущ,—мовчи, бачиш, ми тут не самі...

Дійсно, поки вони розмовляли, звідкись підповзли два воїни і, сховавшись за земляною брилою, почали спостерігати за рухом танків.

— Маскарад! — прошепотів один.—Тільки перший із 20 танків — справжній танк. А інші — халабуди, кібітки Чингіс-хана...

— Чуєш, і ці на мое кажуть? — заскрипів кістяк.

— Мовчи, дурню,—grimнув ворон, довбоноувши його в потилицю.

— Дійсно,—промовив другий воїн,—це не справжні танки, а замасковані спорудження на гусеницях. Сповістимо наших про цей маскарад!

І вони поповзли далі, припадаючи до брил.

— Кар! — закричав ворон.—Кар! Зараз я сповіщу німців про цих розвідників!

— Якраз! — чмихнув кістяк.—Шукай вітра в полі!

Дійсно, червоноармійці зникли, мов крізь землю провалились. А кістяк задумано почухав свою потилицю і, закректавши, почав спішно розкопувати землю.

— Куди це ти? — спитав його ворон. — Злякався, чи що, цих хлопчаків? Вони не пройдуть.

— Е, — махнув рукою кістяк, — ти не знаєш, хто вони! Це сини Грицька та Семка — ті самі...

— Хто?..

— Це нащадки тих клятих запорожців, вони били наші непереможні орди, поб'ють і цих... моїх родичів з кібітками. Краще не мати з ними діла — і досі всіх кісточок своїх не розшукаю після їхнього частування!..

Кістяк швидко заховався під землею, і дуже вчасно, бо за мить червоні літаки знялися над колоною танків, загуркотіли бомби й затремтіла земля.

Ворон не встиг і підлетіти, як від нього лишилося кілька пір'їнок.

А за кілька хвилин тільки шмаття брезенту запалало на місці штучних танків. Пограбоване золото й тканини, усе, що було в кібітках, змішалося з вогнем вибухів. „Летучий“ розбійницький загін було знищено. Маскарад не вдався.

ОСЕЛ ІЗ ІТАЛІЇ

Власне кажучи, всі казкові пригоди в житті цього осла почалися з тої години, коли вірний слуга Гітлерів, „непереможний“ Муссоліні, оголосив війну Радянському Союзові.

— Дорогі мої,—промовив до своїх вояків Муссоліні,—бажаю, щоб і на цьому фронті ви були такі ж відважні, як і на всіх інших. І щоб ви мали такі ж величезні успіхи.

— Чуєте: такі ж успіхи, такі ж успіхи,—шепотіли навкруги,—от кряче!

Звичайно, побажання було не дуже влучним, бо всім добре відомі були успіхи італьянського війська в Лівії, де вони летіли шкереберть, в Абіссинії, де в них завжди боліли животи, в Греції, де Гітлерові довелось не абияким стусаном витягти свого друга з багнюки, і так далі, і так далі.

Проте, італьянський корпус почав формуватися.

Але де ж узяти командира, що повів би „славетне“ військо на Радянський Союз?

— Кажуть, Муссоліні з'їв шістдесят кілограмів макарон, обираючи підходящі для цього кан-

дидатури. Та нічого з того не вийшло. Всі італіянські вояки були відомі своїм боягузством, трусилися й ховалися по кутках.

Аж ось одному з міністрів блиснула в голові така геніальна думка:

— Мадонно міа! У нас же є славетний осел Беніто Осліні Капітуліні із Рима!

І всюди залунали радісні вигуки: „Він!“ „Він!“ Хай живе хоробрий серед хоробрих Беніто Осліні Капітуліні із Рима! Прославлений своєю відважністю, про якого в Греції склали легенди.

Всі одразу пригадали й тисячу раз передавали один одному історію про хороброго осла.

Одного разу ціла юрба макаронщиків здалась у полон, тільки один-єдиний осел, що був з ними, вчинив опір.

Він ударив задніми ногами й заревів диким голосом: а-а! а-а!.. Ослу набридло, що з того часу, коли його взяли з мирних полів, його всюди дурили, обіцяли добрі харчі, а він голодував. І побачивши нових господарів, осел закричав. Та крик його зрозуміли, як войовничий заклик, — недаремно греки відмітили в своїй інформації: „Взято у полон 1000 італіянців і одного осла. Осел вчинив опір“.

От про цього осла і згадали міністри Муссоліні. Всюди були відправлені гонці на розшуки хороброго осла.

— Де ж він?

Нарешті, в одному маленькому місті, поблизу

Афін, судячи з усіх прикмет,—пліші на одному з довгих вух і плямці біля хвоста,—цього осла відшукали.

Але коли за ним прийшли посланці Муссоліні, їх зустрів тільки хазяїн осла—грек Попандопуло.

— Горенько мені! Не бачити мені більше мого осла!.. Я купив його, еччеленца, в одного з наших, вибачте, бандитів. Бідний осел! У нього тоді була тільки шкура й кістки... А я ж годував його, викохував його... А-а... І тепер...

— Та кажи ти, сто чортів, розбірніше,—загорлали посланці Муссоліні,—сили нема, чи що? Може тобі погано живеться під німецьким прапором?

— Чудесно!—ковтаючи сльози, поспішив запевнити грек.—Саме з оцим от прапором і трапилась біда... Через отой закон, що забороняє чинити опір реквізиції всяких харчів та сіна...

— Ти хочеш сказати, поганий закон, скотино?—заревли італ'янці.

— Надзвичайний, чудесний,—схлипнув грек,—але мій віслучок дуже зголоднів і тільки тому й зробив цей страшний злочин—він іззів, страшно промовити... німецький прапор... Егеж, німецький прапор, що висів біля нашого міського саду, і тепер, за вашим великим законом, його судить військово-польовий суд.

— Швидше!.. Врятувати!.. Помилувати осла! Веди нас, йолопе, твій осел,—о, великий хобрий осел!—скрикнули посланці Муссоліні.

Тим часом осел з плішшю на лівому вусі й плямкою біля хвоста ждав смертної кари...

— У-а, у-а,— плакав він, відганяючи гедзя облізлим хвостом.— Я чув, як судді вже поділили між собою мою шкуру і навіть сварилися через моє облізле вухо!

Дійсно, присуд військово-польового суду був уже готовий.

Але враз усе казково відмінилося. І от засудженого Осліні Капітуліні хапають, ведуть і, скрізь вихваляючи його хоробрість, привозять у салон-вагоні у Рим. Сам Муссоліні грає йому туш.

— Хай живе Осліні Капітуліні — водитель непереможної італьянської армії,— горлають макаронщики.

Кажуть, що цього осла — єдиного хороброго бійця „непереможної“ армії — призначено на командуючого італьянським корпусом, якого формує Муссоліні проти Радянського Союзу.

І, запишавшись, поважний, роздобрілий осел слухає, розвісивши вуха, казки про свою хоробрість.

Гаразд, дзвонить про нього, макаронщики, перші брехуни й боягузи Європи! Утворюйте свої ослячі корпуси! Ми зуміємо повернути Беніто Осліні Капітуліні за довгі вуха назад.

І цього разу навряд чи він опиратиметься...

Гітлерівським ослам не ходити по нашій землі!

СОРОКА-ЗЛОДІЙКА

Чи ви знаєте цю шкідливу породу птахів, що з перших же днів війни почала зустрічатися всюди?

В різних представників цієї породи трохи відмінне пір'я й різної довжини хвіст, але в усіх однаково довгий язик і однакова сорочача вдача...

Звичайна сорока-зłodійка викрадає з вашої хати красиві коштовні речі. Ця ж сорока викрадає з ваших сердець мужність і спокій... Вона носить на хвості страх, паніку й безладдя... А буває, що вона викрадає у вас і найдорожчі військові таємниці й відносить їх у гніздо ворога...

Скоком-боком вона стрибає навколо ваших осель і непомітно робить свою шкідливу роботу.

Різне у цих сорок пір'я і різноманітні хвости!

Буває, що базікання сороки ніби зовсім невинне...

Коли ваш брат, який працює на оборонному заводі і навчається в народному ополченні, ліг

спочити, вона збирається з своїми приятельками у дворі під вашим вікном і говорить... стрекоче...

— Тихше, — просите ви, — мій брат ліг спати. Вже пізно, ніч надворі, а йому треба встати рано, міцним.

— Ха - ха - ха! — регочеться сорока. — Хіба я не маю права розмовляти?.. Подумаєш, цяця яка її брат, я теж працюю...

І вона тягне на свій балкон патефон, заводить: „Мы с тобой случайно в жизни встретились, оттого так скоро разошлись“!.. І базікає, і базікає, і регочеться, щоб розбудити вашого брата.

Женить від себе таку сороку, — вона не така дурна, як дехто думає! Вона краде коштовні сили для оборони батьківщини, багато — небагато, скільки б не було — коштовні сили!

Аж ось вона летить на ваше горище, де працює пожежна ланка, і знов торохтить:

— Ой, любі, навіщо вам цей пісок?.. А я оце тільки з бакалейної — там цукор дають... Я вже п'ять кілограмів сухариків та консервів двадцять банок придбала... Та ще мила кусків двадцять... Оце діло, а то пісок...

Не слухайте, сестри, сороки - злодійки. Вона краде обороноздатність наших осель!

Є й інший тип сороки - злодійки. Підстрибуючи, скрекочучи, вона біжить попереду ворога, просто відчиняючи перед ним усі двері. Ця сорока нишпорить скрізь, вона ходить, базікає поміж жінками, що пильно охороняють будинок. Вона

всюди — весела, приємна, ввічлива і все говорить, говорить.

Підходить військовий — енкаведист. Він питає, як пройти до електростанції.

— До електростанції? Будь ласка!

І сорока, захлинаючись від уваги, біжить попереду, підстрибує, показує й цокоче:

— От у цей провулочок... Буде ближче... Ось побіля оборонного заводу... Егеж... А тут тепер військові стоять...

Але вслід їм біжать хлоп'ята й гнівно шепочуть:

— Сорока!.. Тітка!.. Така здорова і така дурна. Хіба ж можна кожному все говорити... І де вона бачила, щоб наш енкаведист ходив у обмотках і щоб він говорив з таким акцентом!

— Сенько! Біжи до міліціонера вмиль! А я вже його, голубчика, вистежу...

...Любі хлопчаки, Гавроші, народжені вітчизняною війною! Вчора ви ще сиділи в школі, пускали паперові змії і вчили служити Жучку, а сьогодні ви на полях збираєте врожай, вартуєте по дворах, доглядаєте червоноармійських дитинчат і виловлюєте шпигунів та диверсантів...

Женіть геть сороку-зłodійку, що помагає викрадати наші військові таємниці!

Вона хитра сорока-зłodійка, і частенько робить свою шкідницьку роботу в найзвичайнісінських місцях.

Ви бачите її в перукарнях, куди вона надто

почала вчашати — лакує свої нігті вже кожного третього дня... У неї підведені сумирні очі й колір модного плаття темний...

— Ви знаєте, — базікає вона. — Від Н-ська нічого не залишилось. Абсолютно: купка попелу... купка! Жах! Н-ськ спалений дощенту. Ніхто не зможе протистояти німцям.

— Що ви? — пробує заперечити перукарка, — моя сестра вчора приїхала із Н. Він цілісінький, навіть жодної бомби ще не впало у місто.

— Боже мій! Боже мій! Це неправда. Ви ж знаєте, приховують... Вона ж дуже довго їхала, ваша сестра. Ох! я втратила чоловіка... Він загинув у бою, саме в Н., у запеклому штиковому бою з німцями. Мій любий...

Перукарі, відвідувачі, манікюрщиці співчутливо дивляться на неї, вони б ладні вийняти з грудей серце, аби чимсь утішити вдову червоноармійця...

А вона базікає без упину.

— Хіба ж можна їм супротивлятися? Будувати щось на оборону. Це ж смішно. Ворог не милує тих, хто не здається. Так і мій любий чоловік, що вів свій танк, він не схотів здатись на ласку німців, і от тепер...

Слухайте краще її плутане базікання! Пильніше дослухайтеся до цього цокотіння і ви вловите в ньому фальшиві нотки.

Сьогодні в неї чоловік — піхотинець, завтра вже танкіст. А позавтра він живий — льотчик...

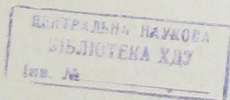
І ви вже помічаєте, що в привабливих малюн-

ках тканини її вбрання ховається найсправжні-
сінський фашистський знак...

Будьте хитрі з таким ворогом, зумійте впій-
мати його! Витягайте таку сороку-зłodійку за
хвіст.

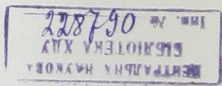
Геть з наших садків, докучний шкідливий птах!
У нашій великій любові до батьківщини ми візь-
мемо свої уста на замок, щоб берегти її таєм-
ниці. І ми викриватимемо завжди усі плітки базік.

Геть сороку-зłodійку!

ЗМІСТ

Маскарад	3
Осел із Італії	7
Сорока - злодійка	11

Редактор І. Кобелецький

Марія Романовская „Маскарад“

(Отпечатано на українском языке)

КВ-14349. Зам. 450. Тираж 13 000. Друк. арк. $\frac{1}{2}$.
Авт. арк. $\frac{3}{8}$. В 1 друк. арк. 45.000 знаків.
Підписано до друку 6-VIII-41 р.

Ціна 15 коп.

Друкарня ім. Фрунзе. Харків, пров. Фрунзе, 6.

Якщо в цій книжці будуть дефекти, просимо повернути її для заміни на адресу: Харків, пров. Фрунзе, 6, друкарня ім. Фрунзе.

1935 - 1936 - 1937

Контроль
№ 22